

Президент України, ще у 2014 році, підписав відповідний Закон, яким скасовується позаблоковий статус нашої держави і проголошується намір інтегруватися до євроатлантичних структур безпеки. Водночас, необхідно зазначити, що рішення про подання заявки на приєднання до Північноатлантичного договору буде прийматися на всеукраїнському референдумі.

До подій, що сталися у 2014 році, більшість українців, вважали, що вступ до НАТО буде мати тільки негативні наслідки. Але після анексії Криму, тривалої військової агресії на Сході України – приєднання до НАТО є найбільш вдалим рішенням. На нашу думку, участь України в Альянсі могла б забезпечити нашу державу від збройної агресії зі сторони Росії, адже одним із завдань НАТО є підтримання територіальної цілісності, суверенності та недопущення будь яких проявів агресії хоча б до однієї з держав-учасниць.

Наприкінці грудня 2016 року Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва та Центром імені О. Разумкова було проведено опитування щодо можливого членства України в НАТО. Так, 2 лютого 2017 р. на брифінгу у своїй заяві директор «Демініціатив» І. Бекешкіна оголосила результати проведеного дослідження, що переконливо вказують на можливу успішність референдуму, а саме: з 62 % громадян України, які б взяли у ньому участь, абсолютна більшість – 72 % – однозначно підтримали б членство в Альянсі.

Проте, проведення референдуму не є вирішальним етапом для вступу в НАТО. Це має більш політичний характер, тобто українці своїми голосами тільки покажуть свою підтримку НАТО. Але насамперед, Україні необхідно буде виконати низку вимог та реформ, що ставить організація. Згідно зі статутом Альянсу, його членом не може стати держава, котра воює або на території якої йде військовий конфлікт.

Натомість, необхідно зазначити, що НАТО поміж інших міжнародних організацій надає Україні найбільшу допомогу в різних сферах діяльності, а не тільки у військовій.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що співробітництво з НАТО гарантує збереження не тільки територіальної цілісності і незалежності нашої держави, але й дасть змогу для військово-технічної підтримки з боку держав-учасниць Альянсу. Водночас, допоможе підтримувати мир і стабільність за межами території держав-учасниць Північноатлантичного договору через партнерство й операції з врегулювання кризових ситуацій. Україна активно розвиває співробітництво з Альянсом, проводить модернізацію озброєння та реформування Збройних Сил України з метою наближення останніх до стандартів НАТО. І при цьому, не будучи членом організації, отримує безліч преференцій, що зазвичай надаються тільки членам НАТО.

Чепік-Трегубенко Ольга Сергіївна,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Проголосивши демократичний вектор розвитку та прагнучи увійти до світового співтовариства рівноправним партнером, Україна має відповідати високим вимогам сучасності як в політичному, так й у соціальному та економічному аспектах. Незважаючи на потужний вітчизняний людський, економічний, гуманітарно-культурний потенціал, Українська держава поки що не спромоглася реалізувати свої очевидні переваги, створити соціальну та економічну теорію розвитку, що б корелювалася із сучасною дійсністю.

Становлення відкритого суспільства у нашій країні збігається у часі з розвитком економічної системи суспільства. Всупереч складнощам та суперечностям перехідного періоду Україна поволі зміцнюється як правова держава, пришвидшує інтеграцію до світового економічного простору. Проте, процеси, пов'язані із глобалізацією, зумовлюють ускладнення завдання відносно попереднього етапу. Проблема розвитку економічної системи суспільства є однією із ключових та найбільш теоретично значущих для сучасної юридичної науки та розвитку громадянського суспільства й формування правової, соціальної держави в Україні.

Дослідження зазначеної проблематики має не тільки теоретичне, але й важливе практичне значення для ефективного розвитку всіх сфер суспільства.

Окремі проблемні питання формування економічної системи були досліджені у працях таких вчених, як О. Борисова, О. Беляєва, І. Грабинського, З. Залого, В. Іохіна, М. Крупки, Б. Кульчицького, Р. Кучукова, С. Любимцевої, О. Мамонтова, І. Михасюка, С. Мочерного, Л. Наливайко, П. Островерха, С. Панчишина, С. Погорелова, В. Попова, Д. Потєєва, С. Реверчука, Д. Стеченко, О. Тищенко, В. Фоміщеної, Т. Шкляр та ін. Однак, швидкі темпи світового економічного розвитку та необхідність інтеграції України у ці процеси з метою ефективного розвитку сучасного суспільного ладу потребують нових наукових досліджень у цій сфері.

Низка питань у досліджуваній тематиці є дискусійними. Це свідчить, що обрана проблематика характеризується значною актуальністю. Разом із цим, слід констатувати, що у багатьох зарубіжних держав накопичено достатньо ґрунтовну практику відносно подолання кризового стану та введення програм стабілізаційного характеру, який доречно у тій чи іншій мірі інтегрувати, з урахуванням національних особливостей, у вітчизняну економічну систему.

Міжнародна спільнота інтенсивно шукає нові моделі взаємодії, балансу, економічного успіху, соціального розвитку та політичного устрою. Співпали у часі найбільш кардинальні трансформації у різних сферах життя. При цьому забезпечення довгострокової конкурентоспроможності національного проекту розвитку передбачає, що кожна країна має ретельно узгоджувати зовнішньоекономічну діяльність зі ступенем зрілості внутрішніх реформ [1, с. 17]. Сьогодні як міжнародна спільнота, так і українське суспільство в активному пошуку та процесі модернізації більш ефективних моделей соціальної та економічної систем з метою створення економічного балансу соціального розвитку.

У теперішніх умовах не варто орієнтуватися на універсальні моделі та прості рішення складних проблем. В умовах глобалізації часто не регіональна близькість, а саме національно-культурні особливості при балансі економічної свободи та державного регулювання стають чинниками, які багато в чому визначають конкурентоспроможність [2, с. 4]. Разом із тим, політичні та економічні рішення, що приймаються в одній країні, можуть безпосередньо впливати на формування державної політики в іншій. Наслідком таких суперечливих тенденцій є посилення нових ризиків, які можуть стати стримувальним чинником на шляху стабілізації макроекономічного простору країни, розбудови сучасних ринкових та позаринкових інститутів, підвищення добробуту громадян країни [3, с. 17].

На сучасному етапі важливим є активне залучення інститутів громадянського суспільства до вдосконалення функціонування соціальної та політичної систем суспільства. Так, в Україні з урахуванням досвіду громадської самоорганізації вже сформувалися достатні передумови для залучення ресурсного потенціалу громадянського суспільства до процесу гарантування соціальної безпеки, зокрема широка мережа інститутів громадянського суспільства (об'єднань громадян, волонтерських рухів), до складу яких входять, зокрема, висококваліфіковані спеціалісти в тих чи інших галузях. Також зростає підтримка діяльності громадського сектору з боку бізнесу та громадян [4, с. 392-393]. Участь та взаємодія громадськості з органами публічної влади впливає позитивно на розвиток економічної сфери.

Проте позитивні зрушення створення правових умов розвитку громадянського суспільства в досліджуваному контексті супроводжуються і суттєвими недоліками, серед яких: недостатня участь громадських об'єднань у формуванні, прийнятті та контролі за реалізацією державної політики, ухваленні стратегічних і поточних управлінських рішень; нерозвинені та недієві форми співпраці органів державної влади та громадських об'єднань; недосконала форма звітування органів державної влади, у зв'язку з чим немає інформації про врахування та відхилення громадських пропозицій про результативність громадських експертиз, моніторингу громадської думки; відсутність цілісності предмета консультацій із громадськістю з питань, які мають виняткове значення для суспільства і держави; украй низька активність та ініціативність інститутів громадянського суспільства в організації та проведенні консультацій з органами державної влади; відсутність навичок і знань проведенні громадських експертиз тощо [4, 393; 5, с. 90-91]. На жаль, перераховані проблеми можна розширювати, що свідчить про необхідність активнішого співробітництва на засадах взаєморозуміння з метою досягнення позитивних результатів у розвитку сучасного суспільного ладу у цілому та економічної сфери зокрема.

Нині окремою фундаментальною складовою економічної системи суспільства є становлення соціально-орієнтованого бізнесу.

Сьогодні громадянське суспільство еманіпує український бізнес і знімає його залежність від неправових інституцій та груп впливу, забезпечує консолідацію і стабільність громадянського

суспільства, мінімізує соціальні ризики і потрясіння в майбутньому та сприяє престижу бізнесу як соціально-значущої складової сучасності [6, с. 18]. Підтримка та розвиток бізнесу в Україні є основоположною засадою її подальшого розвитку, оскільки сприятиме підвищенню економічного становища громадян. Важливим також є те, що захист бізнесу у нашій державі – гарантія залучення іноземних інвестицій.

В умовах розвитку інформаційного суспільства все більшої актуальності набуває питання щодо становлення електронної економіки та електронного бізнесу як її складової. Електронний бізнес спрямований, у першу чергу, на об'єктивне задоволення інтересів та потреб громадськості.

За допомогою застосування Інтернету можливо швидко і з незначними витратами вивести і просунути продукцію на національний і міжнародний ринки. Інтернет-магазини в Україні перебувають на етапі бурхливого розвитку, оскільки торгівля через Інтернет дозволяє істотно знизити вартість продукції, адже відпадають потреби в утриманні торгових площ, персоналу [7, с. 79]. Розширення електронних форм ведення бізнесу є результатом соціально-економічної трансформації умов розвитку та функціонування сучасного постіндустріального суспільства, в результаті чого відбувається кардинальне зміщення ринку в бік оперування нематеріальними активами (інформацією, знаннями, інтелектуальною власністю, правами і обов'язками, електронними сервісами, програмним забезпеченням) [8, с. 9]. Подальший розвиток інформаційного суспільства на вітчизняних просторах, впровадження та розробка сучасних інформаційно-комунікативних технологій уможливить ефективне формування національної моделі електронного бізнесу з урахуванням вже існуючого позитивного досвіду інших країн у цій сфері.

У цьому контексті важливо акцентувати, що оскільки питання економічного розвитку, надання відповідних дозволів тощо знаходиться у розпорядженні органів публічної влади, то серед першочергових завдань постає інтеграція та систематичне оновлення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Розглядаючи якісно нову роль економічної системи суспільства як важливого елемента для побудови сучасного суспільного ладу, необхідно усвідомити, що ми наближаємося до принципово нових форм взаємовідносин в умовах яких підхід до подальшого використання власності (основи сучасної економічної системи) визначатиметься не статками окремих осіб, а призначенням для задоволення суспільних потреб.

Підводячи підсумки, необхідно зазначити, що теоретико-правове пізнання економічної системи суспільства зумовлюється неналежною практикою її реалізації. Сьогодні як міжнародна спільнота, так і українське суспільство в активному пошуку та процесі модернізації більш ефективних моделей соціальної та економічної систем з метою створення економічного балансу соціального розвитку. Існування різних форм власності, забезпечення, охорона, повага суспільства та влади до приватної власності, демократичні ринкові відносини є умовами ефективного функціонування сучасного суспільного ладу України. Світові тенденції зумовлюють здійснити інноваційно-структурну перебудову вітчизняної економічної системи суспільства, оскільки сьогодні відсутність вказаного значно послаблює позиції України та призупиняє її інтеграцію.

Бібліографічні посилання:

1. Шедяков В. Є. Конкурентоспроможність національного проекту економічного розвитку в інформаційну епоху. Формування ринкових відносин в Україні. 2005. № 10 (53). с. 16-22.
2. Лич В. М., Шедяков В. Є. Удосконалення методології дослідження системи економічних відносин у процесі модернізації суспільства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2012. № 9. с. 3-7.
3. Стабілізаційна економічна політика в Україні в епоху глобалізації: дис. ... д-ра наук з держ. упр. Київ, 2003. 400 с.
4. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: вектори реального поступу : національна доповідь. За ред. Е. М. Лібанової, М. А. Хвесика. Київ: ДУІЕПСР НАН України, 2017. 864 с.
5. Соціальний потенціал сталого розвитку: інноваційні механізми формування та використання: монографія / О. І. Амоша, О. Ф. Новікова, Ю. С. Залознова та ін. Донецьк, 2014. 478 с.
6. Єфіменко С. А. Соціально-філософські основи бізнесу у контексті сучасного громадянського суспільства: дис. ... канд. філос. наук. Одеса, 2016. 223 с.
7. Ситник І. П., Головіна А. В. Електронний бізнес і його розвиток в Україні. *Молодий вчений*. 2016. № 2. с. 79-82.
8. Воробйова О. П. Впровадження електронного бізнесу в Україні: державно-управлінський аспект: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Київ, 2013. 20 с.